

Afgang. De nyuddannede på Det Kgl. Danske Kunstakademi har meget på hjerte i år.

Privat, politisk, underligt

METTE SANDBYE

[□ LYT TIL ARTIKLEN](#)

At være enlig mor, for tyk, elske og hade familien, føle skam over sin seksualitet, være psykisk sårbar, klimabekymret, imod overforbrug og udnyttelse af de fattige i tredjeverdenslande.

Lyder det som temaerne i en stribe læserbreve i Politiken? Nej, her taler jeg om genkommende temaer i den helt nye og yngste samtidskunst, som man møder den på den nys åbnede udstilling med Det Kgl. Danske Kunstakademis billedkunstneriske dimittender. Lyder det samtidig som temaer, vi kender fra kunsten i 1970erne, hvor sloganet lød, at »det private er politisk«? Både ja og nej.

På mange måder oplever man en stigende politisk vending i den unge kunst i disse år, selvom den godt nok har været lidt svær at få øje på tidligere netop på denne årligt tilbagevendende mønstring af det nye og det unge. Der har de senere år været meget anæmisk og indadvendt, svagt eller slet ikke formidlet, materialeundersøgende krimskrams, hvis jeg skal sætte sagen lidt på spidsen og agere sur gammel kritiker. Man oplever for tiden i bred forstand en stigende interesse for kunsten fra de tidlige 1970ere, tænk for eksempel på Louisianas aktuelle udstilling med Dea Trier Mørch.

Så ja, avisens midaldrende udsendte er begejstret i år i mødet med de 28 afgangsstuderendes værker på den meget velsammensatte udstilling. De unge mennesker vil mig noget, tænker jeg, de har noget på hjerte, de formår at tænke det private ind i det politiske og omvendt, og samtidig at give det en ny og helt anderledes form end både læserbrevet og 1970ernes kunst. Begrebet »underliggørelse« rinder mig i hu som meget dækkende for en stor del af værkerne. Det er et begreb, den russiske litteratur- og filmteoretiker Viktor Sjklovskij udviklede i 1916 til at beskrive kunstens særlige frugtbare mulighedsrum i mødet med det hverdagslige og stereotype. Ordet boblede rundt i mig efter en halv times tid i de mange sale på Charlottenborg og sprang pludselig op til overfladen i mødet med Iselin Toubros film Summer Paradox, som faktisk direkte refererer til en samtidig avantgardetænkning, som på Sjklovskijs tid, nemlig til den italienske futurist Filippo Marinetti.

□ Tore Hallas And going after strange flesh. Video still. Foto: Tore Hallas og Phillip Jørgensen

I Toubros film møder vi et meget, meget underligt ritual, hvor en mor og hendes tre døtre, iklædt pyjamasser påklædt gule skuresvampe og sandpapirbaner i et sommerhus langt ude på landet mellem sært bemalede kulisser, spiser sig igennem en (ret klam) menu hentet i Marinettis futuristiske kogebogsmanifest, mens de skiftevis skændes og fniser. Åbenbart et tilbagevendende ritual i familien. Men inde bag denne underliggørelse gemmer der sig et meget genkendeligt lille drama, der handler om skuffede forventninger, om børn der bliver voksne og løsriver sig fra deres forældre, om familien som en fundamental, men også svær størrelse.

Dette meget frugtbare greb kendetegner faktisk mange af årets afgangsværker, hvoraf næsten halvdelen i en eller anden form inddrager det fortællende videomedie. Værket er også typisk i den forstand, at det er superprof produceret og installeret i en stor trækasse, der i sin udførelse mimer det, der sker på filmen inde i kassen.

□ Kim Richard Adler Mejdahl, Puppymaster. Video still. Fotos: David Stjernholm

Det gælder også for Gilbert Gordons kæmpebeholder, der indvendigt er beklædt med lilla skinnende stof som en kæmpemave, hvori man møder en frenetisk digital og kulørt billedstrøm, der – også meget underligt – tematiserer en ung velklædt kvindes forbrugsfantasier, mens der vokser et lilla væsen ud af hovedet på hende. Over for Toubro afspilles Kim Richard Adler Mejdahls helt crazy musikvideo, hvor en dyrelignende performer, kunstneren selv, udspiller sin egen drift mod dyregørelse over for et publikum

at man går rundt på den store udstilling.

Her er teksterne skrevet af de to kuratorer, María Berros og Katarina Stenbeck, som gennem gruppemøder med deltagerne med kløgt og sensibilitet for den enkelte har orkestreret det hele i en tre-delt tematisk ophængning inspireret af Ursula Andkjær Olsens digtsamling *Third-Millennium Heart*. Det kan man læse mere om i kataloget, men lige det greb er egentlig ikke så vigtigt at forstå.

□ Gilbert Gordon, Champagne. Detalje.

Mange af værkerne virker og inviterer, fordi man helt eksplicit fornemmer det personlige afsæt, der aldrig bliver for privat. Tore Hallas fremstiller i meget gribende, men samtidig überteatralske tableauer, sin egen erfarede tre-dobbelte skamfølelse ved at være homoseksuel, for tyk og kæreste med en ung muslim. Lige overfor gennemspiller Johanne Cathrine Haugen Østervang i et stiliseret sengemiljø den enlige mors daglige kamp – med

fremstillet af kulørt-klodset-realistisk keramik med titlen »She Called Me from the Psychiatric Ward and Told Me She Loved Me«. Cigaretskodder, bøger overkravlet af snegle og maddiker og en keramiktavle med ordene »Tilbragte fem år i København, men så aldrig dagens lys« emmer af død, ensomhed og hjertesorg, men tilsat en god portion humor. I en stribe »hemmelige« hæfter placeret i stueetagens boghandel viser Maja Fjord Fjord os bogstaveligt talt og i closeup sine sår gennem de langt mere end seks år, hun har gået på Akademiet, mens andre løfter blikket og ser på krig og globalisering gennem det personlige filter. Lou Mouw kæder i en stribe små film monteret på nogle stativer, der mimer krigsinstrumenter, sin egen families historie sammen med den store, fra Første Verdenskrig til 11. september. Ligesom Linda Karin Larsen bruger sine norske og nigerianske rødder til, gennem objekter som kakaobønner og jordnødder og en selvperformeret musikvideo, at diskutere kolonialisme og global kapitalisme.

Afgang 2019 byder på mange æstetisk intense, gennearbejdede og frugtbart underliggjorte fortolkninger af på en gang evigt eksistentielle og helt nutidsaktuelle erfaringer.

Afgang 2019, Det Kgl. Danske Kunstakademis Billedkunstskoler. Charlottenborg, til 19. maj. Performanceprogram 1., 8. og 15. maj kl. 17-19 med gratis adgang.

METTE SANDBYE

(f. 1964) er cand.mag. og ph.d. i litteraturvidenskab og moderne kultur, professor og institutleder ved Institut for Kunst- og Kulturvidenskab, Københavns Universitet og kunstanmelder. Hun har været kunst- og fotografcritiker ved Weekendavisen siden 1995. Har bla. skrevet Det iscenesatte fotografi, Mindesmærker. Tid, erindring og historie i fotografiet,...

SANDBYE@HUM.KU.DK

16 17. APRIL 2019

Sundhed. Vi ved efterhånden så meget om, hvordan vi lever, at vi næsten selv kan bestemme, hvor længe vi vil gøre det. Bo Bjørnvig fører sundhedsregnskab med hjælp fra en ny skala.

Mit dødbringende liv

Af **BO BJØRNVIG**

Anatomi. Jacob Winsløw var en af Europas dygtigste til at beskrive...

[IDEER](#)

Modvilligt. Zeit-redaktør Josef Joffe: »Tyskland er blevet til alt det, landet... Kgl. Danske Kunstakademi har meg...

[SAMFUND](#)

Afgang. De nyuddannede på Det Kgl. Danske Kunstakademi har meg...

[KULTUR](#)

Sangfuld. H.C. Andersen elskede operaen og i særdeleshed svenske...

[BØGER](#)

16 17. APRIL 2019

Skæbner. Fremragende reportagebog om livet – og døden – i det krigshærgede Afghanistan.

Et lands indre blødninger

Af **ADAM HOLM**

Epidemi. Ufrivillig ensomhed gør os syge. Nu gør politikere og læger...

[IDEER](#)

Alt er tilgivet. Hvorfor de kulturkristne kom ind fra kulden.

[SAMFUND](#)

Rød sne. En påskehistorie om død, energi, erotik, vilde nordmænd og...

[SAMFUND](#)

Ikø. Blændende udstilling viser, at Emil Nolde var forbenet nazist. Hva...

[KULTUR](#)

[SAMFUND](#)

[VIS ALLE ARTIKLER](#)

16 17. APR. 2019

Mangfoldighedens pris

AF LENY MALACINSKI

Paludan. Nørrebro er en »dejlig og mangfoldig

16 17. APR. 2019

Nordatlantisk bazar

AF MARTIN BREUM

Folketingsvalg. De fire mandater fra Færøerne og

16 17. APR. 2019

Uetisk

AF SØREN K. VILLEMOS

Kommentar. WikiLeaks' Julian Assange var en

16 17. APR. 2019

Fodnotepolitik

Ugens politik. Ud af linningen Forsinkelsespolitik

16 17. APR. 2019

Et helt almindeligt menneske

...

16 17. APR. 2019

Helst ikke for meget Gud

...

fortæller sin historie.

Ugens lyd. Det er en lang tradition på Nørrebro at bekæmpe myndighederne med voldelige midler, forklarer lokalhistoriker i et portræt af det særlige reservat midt i København. Hør også om Danmarks største religion, kulturkristendommen, om budskabet fra Notre-Dame og en elendig tv-serie med millioner af fans.

En time med Weekendavisen: Derfor koger Nørrebro over i vold

Af **MARTIN KRASNIK**